

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/245/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613205129
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8613205129.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, zastúpeného ERASMUS LEGAL, s.r.o., so sídlom Justičná 9, Bratislava proti žalovanému B. W., nar. X.XX.XXXX, bytom R. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Petrovská 10, Skalica, zastúpeného JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, so sídlom Chorvátsky Grob, Nám. Josipa Andriča č. 1, o zaplatenie 1.159,63 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu A. zo dňa 20.10.2014 č. k. 7C/300/2013-69 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 118,75 eur na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca opiera uplatnený nárok o revolvingovú zmluvu, pričom jej platné uzavretie v písomnej forme v konaní nepreukázal. Predmetnou zmluvou žalobca vnútil žalovanému aj iný úkon, než iba ten, ktorý bol vo sfére jeho záujmu, nakoľko žalovaný jedným podpisom podpísal aj tú časť predtlaču zmluvy, ktorá sa týkala iného právneho vzťahu, ktorý sa mal stať účinný až v budúcnosti. Žalovaný, ak mal záujem o uzavretie úverovej zmluvy na zakúpenie tovaru, nemal ako vylúčiť z textu zmluvy časť medzi bodmi 59 až 60. Z úverovej zmluvy z 19.10.2006 je zjavné len poskytnutie úveru na zakúpenie digitálneho satelitu P.. Časť zmluvy označená žalobcom bodmi 59 až 60 s odkazom na úverové podmienky žalobcu je uvedená drobným písmom a takmer nečitateľná. Vzhľadom na nedostatok písomnej formy zmluvy o revolvingovom úvere so všetkými zákonnými náležitosťami je táto zmluva neplatná a plnenie, ktoré žalovaný prijal je povinný vrátiť len z titulu bezdôvodného obohatenia. Preto súd posúdil nárok žalobcu v právnom režime bezdôvodného obohatenia. Zo splátkového kalendára zistil, že žalovaný vyčerpal z úverovej karty sumu 1.049,- eur a doposiaľ žalobcovi vrátil sumu 240,- eur, preto bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného predstavuje rozdiel 809,- eur. Žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej čiastky listom z 28.6.2011 v lehote 15 dní a márnym uplynutím tejto 15-dňovej lehoty počítanej od 28.6.2011 sa žalovaný dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia. Žalobca podal žalobu dňa 3.9.2013, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby. Vzhľadom na túto skutočnosť žalobu zamietol a o trovách konania účastníkov a vedľajšieho účastníka rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku sa včas odvolala žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Má za to, že vznesená námietka premlčania vedľajším účastníkom je nedôvodná a právne posúdenie vykonané prvostupňovým súdom je nesprávne. Má za to, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, teda takým druhom obchodného záväzkového vzťahu, ktorý sa vždy spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov, teda bez ohľadu na to, či ide o podnikateľov a bez ohľadu na to, či účastníci konajú v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Má za to, že otázka premlčania má byť v danom prípade posudzovaná v režime Obchodného zákonníka s primeranou aplikáciou ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uvedené bolo potvrdené aj uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/4/2012. Predmetná úverová zmluva je tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom a Obchodný zákonník obsahuje komplexnú úpravu premlčania. Preto nie je dôvod, prečo by sa na prejednávajúcu vec mali vzťahovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, a to ani v prípade premlčania bezdôvodného obohatenia. Premlčacia doba nároku z bezdôvodného obohatenia vzniknutom na základe obchodnoprávneho záväzku je štvorročná.

Žalovaný ani vedľajší účastník sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom k 19.10.2006, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplátne zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 53 ods. 1 citovaného zákona, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 54 ods. 1, 2 citovaného zákona, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákona alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Z obsahu spisu možno ustáliť, že niet pochyb o tom, že účastníci konania dňa 19.10.2006 uzatvorili individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere na zakúpenie tovaru - digitálny satelit P. za predajnú cenu 4.790,- Sk (158,99 eur), s dohodnutými podmienkami splácania. Výška úveru predstavovala spomínanú sumu 158,99 eur. Žalovaný mal úver splácať v mesačných splátkach po 504,- Sk (16,73 eur) v počte 12 splátok, čím celková výška úveru predstavovala 6.048,- Sk (200,75 eur) s uvedením RPMN 46,4 %.

Súčasťou tejto zmluvy v dolnej časti v čl. 59 až 60 je tiež text písaný drobným písmom, obsahom ktorého je uvedenie, že účastníci zároveň uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom a pravidelnými mesačnými splátkami v podmienkach stanovených v hlave 9. a 10. úverových podmienok spoločnosti žalobcu. Z takto formulovanej zmluvy vyplýva, že konajúca osoba okrem zmluvy o úvere súčasne podpísala aj tú časť textu, ktorá sa týka úplne iného právneho vzťahu, a to revolvingového úveru, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti. Zmluva o revolvingovom úvere nemôže byť platná pre nedodržanie obligatórnej písomnej formy, keď na predtlačí zmluvy o úvere je drobným písmom v predposlednom odseku uvedené, že sa zároveň uzatvára aj zmluva o revolvingovom úvere s odkazom na podmienky uvedené v hlave 8., 9., 10. a 11 úverových podmienok spoločnosti žalobcu. V zmluve nie je uvedený úverový rámec, čo je základná náležitosť úverovej zmluvy. Žalovaný teda nepodpísal uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere s konkrétnym úverovým rámcom, a preto ako správne uviedol súd prvého stupňa, je zmluva s poukazom na § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Zb. v znení neskorších predpisov neplatná.

Za situácie, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania je neplatná, má žalobca nárok na vrátenie poskytnutej sumy len z titulu bezdôvodného obohatenia (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka). Podľa zistení súdu prvého stupňa žalovaný vyčerpil z úverovej karty sumu 1.049,- eur, z ktorej uhradil v prospech žalobcu 240,- eur, keď žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej čiastky listom z 28.6.2011 a žalovaný mal plniť v lehote 15 dní od spísania tohto listu. Lehota 15-tich dní na plnenie uplynula žalovanému 13.7.2011 (streda, riadny pracovný deň) a nasledujúcim dňom sa žalovaný dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia. Je však zrejmé, že žalobca podal žalobu na príslušnom prvostupňovom súde až dňa 3.9.2013, a teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby.

Podstatnou pre posúdenie predmetnej veci bola aplikácia premlčacej lehoty podľa Občianskeho zákonníka, ktorú zvolil súd prvého stupňa, a tento postup bol z jeho strany aj riadne zdôvodnený. Súd prvého stupňa poukázal na § 52 Občianskeho zákonníka v spojení s § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pričom z týchto ustanovení vyplýva prednostná aplikácia tých noriem práva, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie a v tomto zmysle ide aj o posudzovanie zmluvných podmienok.

Je potrebné konštatovať, že zmluvnou podmienkou je aj posudzovanie právneho rámca zmluvy, tzn., či ide o aplikáciu obchodného práva alebo občianskeho práva a práve v tomto smere § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Tieto právne predpisy zaručujú prednostnú aplikáciu tých v spotrebiteľskom právnom vzťahu, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, práve za účelom dodržania princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľa v právnom vzťahu s dodávateľom.

V tejto súvislosti je potrebné tiež poukázať aj na aktuálny rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.5.2015 sp. zn. 8MCdo/13/2014, z obsahu ktorého plynie, že konajúci súd by mal vziať zreteľ na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Zb. o ochrane spotrebiteľa a zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 1.5.2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi trov nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.